

=====

" v e r e n i g i n g "

" O R D E D E R V E R D R A A G Z A M E N "

" no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV" Den Haag "

" Uitsl. voor verslagen en abonn.: DOVENETELWEG 57^a 2555 TH Den Haag t. 684541 "

" Secretariaat: TALINGLAAN 21 2566 VN Den Haag t. 634101 "

=====

W E E K B L A D

25e jaargang nr.14

nadruk verboden

21 november 1980

x in de kantlijn betekent de vraag

- " " " " het antwoord

Goeden avond, vrienden.

Ook nu moet ik U er op wijzen, dat wij niet alwetend of onfeilbaar zijn. Het zelf nadenken is natuurlijk voor u reeds zo vanzelfsprekend dat ik U daarop niet in het bijzonder behoef te wijzen.

Ons onderwerp van heden dient van actuele aard te zijn en uit de veelheid van mogelijkheden koos ik als titel:

J E K A N M E W A T

=====

Voor enkelen van u is deze titel en het feit dat wij een dergelijk onderwerp behandelen mogelijk niet zo goed te begrijpen, maar met enig nadenken komt u er wel achter.

De mensen hebben, hier zowel als in andere landen, een gemeenschap opgebouwd. Zij hebben daaraan bepaalde rechten ontleend waar tegenover ook verplichtingen stonden.

Nu blijkt dat men gemeenschappelijk in vele van die landen in feite veel beter geboerd heeft dan redelijk was. Het gevolg is dat gehele volkeren boven hun stand leefde tot heden, waar alles niet meer zo goed verloopt. Men houdt hen nu natuurlijk voor, dat men een stapje terug zal moeten doen. Maar hun reactie daarop is gemiddeld: je kan me wat.

Je zoudt dit de kokse benadering van de sociale problematiek kunnen noemen. De moeilijkheid is echter, dat een groot deel van degenen die in staat zijn te weten hoe het land ligt, eenvoudig niet meer in staat zijn die feiten aan de anderen over te brengen.

Op zich is het niet zo onbegrijpelijk: het zijn nu eenmaal vakmensen die een eigen jargon spreken. Helaas is hun vaktaal zodanig dat een gewoon mens na het aanhoren van de eerste vijf zinnen gemeenlijk reeds in een soort stupor verkeert die, wanneer men langer zou moeten luisteren, al snel in een gezonde slaap zou overgaan.

Wat de feiten zijn? De wereld-economie is in de geïndustrialiseerde landen en in-direct ook in andere landen als de z.g. derde wereld, gebaseerd op een steeds groeiende economie. Wat neer komt op het denkbeeld dat men steeds meer moet produceren en zijn product steeds beter zal weten af te

zetten. Dit met een gelijkblijvende of desnoods iets afnemende winst. Met andere woorden: je verdient er dus redelijk aan. En nu meent een ieder, dat men om meer te kunnen produceren en zo tenminste een gelijke winst op investeringen te maken, zal moeten uitbreiden. Want, zo redeneert men, wij kunnen de prijs niet bepaal 1 volgens de oude regels omdat anders ons product te duur zal worden en ons bedrijf dus zal moeten sluiten.

Dit betekent, dat een bedrijf dat niet meer in staat is steeds meer van zijn product af te zetten slechts een enkele andere kans heeft om zich te handhaven: men zal zijn kosten per product moeten gaan beperken.

Hierbij vergeet men dat er in de economie een soort gauszsche lijn wordt gehanteerd die duidelijk maakt, dat een bedrijf dat dte klein is nooit werkelijk rendabel kan zijn tenzij het product te duur is, terwijl het zelfde gaat gelden voor een bedrijf, dat de groot is geworden.

De rentabiliteit van bedrijven is daarbij voor de meeste branches van vervaardigers gelegen tussen de 100 en 500 werknemers.

Bij deze omvang kan het bedrijf zonder te veel lasten een goed en gelijktijdig nog financieel aantrekkelijk product vervaardigen indien men de arbeidskosten binnen de perken kan houden, altans volgens de theorie.

Maar hoe gaat het? Wanneer je uit meent te moeten breiden is er vaak geen ruimte terwijl het bedrijf de lasten van een uitbreiding niet meer geheel zal kunnen dragen uit zijn eigen middelen. Dat heeft ten gevolge dat steeds meer bedrijven samen worden gevoegd of tenminste onder één leiding worden geëxploiteerd.

De slagkracht van die bedrijven wordt hierdoor echter, gezien de lange weg die gevolgd moet worden voor het nemen van belangrijke beslissingen, veel kleiner.

Gelijktijdig wordt de mogelijkheid voor de arbeider om te overzien wat er in zijn bedrijf gebeurt practisch tot nil gereduceerd. Hij heeft geen deel meer aan alles, wat zich in de leiding werkelijk afspeelt.

Het enige wat die arbeider nog ziet zijn de vele limousines van de vele heren directoren, consultants, kommissarissen enz. Met het gevolg dat hij redeneert: wanneer voor jullie dit alles door mijn werken mogelijk is, zit de zaak goed en mag ik voor mijn inspanningen ook wel wat meer hebben.

Op zich is dit alles heel begrijpelijk. Maar dat betekende dat er steeds meer misverstanden ontstonden en dat dus steeds meer van bovenaf opgelegde regelingen noodzakelijk waren.

Dit impliceert weer dat de staat eveneens steeds meer geneigd zal zijn macht, rechten en vooral het nemen van belangrijke beslissingen aan zich te trekken. Maar hierdoor is het niet meer mogelijk, met allerhande kleinere belangen - hoe belangrijk die ook voor de burger mogen zijn - rekening te houden. Om u een voorbeeld te geven:

Vroeger waren de lasten die de staat oplegde wat kleiner en gaf men zo de gemeenten de mogelijkheid de lasten die zij hun inwoners oplegden en de maatregelen, die zij zo finacieerden, geheel aan te passen aan de mogelijkheden en wensen die in het eigen belastingarreaal bestonden.

De staat echter trok die rechten aan zich, oorspronkelijk om tot een betere verdeling van beleggingen en mogelijkheden per gemeente te komen. Zij ging dus zelf haar heffingen vergroten en daarbij bouwde men een reeks van de oude gemeentelijke heffingen in feite in. Want, zo redeneerde men, dan kunnen wij er voor zorgen dat de voorzieningen overal een ongeveer gelijk peil bereiken en de gemeenten toekennen, wat zij nodig denken te hebben.

Beslissingen kwamen steeds meer te liggen bij een centrale overheid en daardoor liep men ook steeds meer vast. Want de leefwijze, wijze van

denken, behoeften enz. zijn niet in alle gemeenten gelijk. Er zijn heel grote verschillen wanneer je in Tjiterpsteradeel woont of in Wassenaar.

Op soortgelijke wijze trok men alles gelijk op gebied van b.v. industrievestigingen, uitkeringen, subsidies e.d., te veel om op te noemen.

Het gevolg is, dat niet alleen hierdoor een gemeentelijk apparaat is ontstaan dat steeds meer ambtelijk en steeds minder in samenwerking met de bevolking is gaan optreden, maar bovendien dat men eenvoudig niet over de middelen kan beschikken die noodzakelijk zijn voor een snel reageren op bestaande behoeften en noodzaken.

De gemeenten kunnen zich in feite hierdoor niet meer of slechts met zeer grote moeite aanpassen aan de veranderingen in de economie, de verandering in opvattingen bij de burgers e.d. De afwikkeling van zaken is steeds meer tijd gaan vergen en in feite staat men hierdoor steeds weer voor het blok, zal men voorzieningen, die eens de goedkeuring van de bevolking weg konden dragen eerst dan verwezelijken wanneer de mensen daaraan geen behoefte meer gevoelen en al weer heel andere oplossingen en benaderingen van problemen wenselijk achten.

Hoe kun je echter de burger duidelijk maken, dat een besluit, dat ruim tien jaren heeft geest om rond te komen, niet zo en zonder meer opzij kan worden gezet omdat men er nu anders over denkt?

Vergeet niet, dat men ondertussen de mensen steeds heeft voorgehouden dat al die maatregelen juist dienen om onrecht te voorkomen, dat het beter is wanneer bepaalde beslissingen liggen bij gedeputeerde staten of bij een departement omdat het zo mogelijk is, de werkelijke deskundigen te raadplegen.

De burger kan niet begrijpen en niet verkroppen, dat de problemen een eigen leven zijn gaan leiden, zodat hij door degenen die die op moeten lossen niet meer al de redenen voor hun werk, maar eerder als een hinderpaal wordt ervaren.

Men heeft geroepen, dat het noodzakelijk is, alle zaken beter te coördineren en vergat daarbij, dat er heel wat mensen zijn die denken dat een coördinatie in feite een soort pokkeninenting is. Laat staan dat zij de ambtelijke taal kunnen begrijpen en zo tenminste weten, wat zij van de overheid mogen verwachten.

Men ziet, hoe overal nieuwe gebouwen voor instanties worden opgetrokken, hoe er een soort ambtelijke weelde heerst en wil dat wel gedogen zolang men zelf zijn wensen redelijk snel in vervulling ziet gaan. Maar wanneer men hem nu komt vertellen, dat bepaalde zaken eenmaal vastliggen ook al wensen de mensen een andere oplossing en hem bovendien duidelijk probeert te maken, dat er geen middelen zijn om iets bijzonders voor hem te doen is zijn reactie al snel: Waarvoor betaal ik dan zoveel? Je kan me wat. De pot op met die ambtenaren.

Nu is er in Nederland eens een redelijk werkende p.o.d. geweest (de politieke opsporingsdienst). Maar de pot waar deze mensen op doelen is een heel andere; een heel grote pot waarin je alles kunt gooien wat je kwijt wilt zijn.

Men voelt geen behoefte aan al die mensen die zo ijverig en perfectionistisch alles regelen. Men heeft voor hun taak weinig begrip, voelt er gemeenlijk geen behoefte aan, ervaart het geheel als een nadeel, een beperking van eigen vrijheden en mogelijkheden en moet dan aanzien hoe er overal grote kantoren gebouwd, stadhuizen vernieuwd worden en uitgebreid. Is het een wonder dat die mensen redeneren: wa heb ik nu daaraan wanneer ik in een krot moet wonen en ikzelf de reparaties moet doen en betalen. Omdat er kennelijk geen eens geld is om in mijn woning tijdig een latje te vervangen of een ruit in te zetten?

Zoals men niet kan begrijpen, dat men heel veel drukte moet maken om eindelijk iets middels de ambtelijke weg gedaan te krijgen en zelfs dan meestal een groot deel daarvan nog zelf kan betalen, dit terwijl

hij ziet hoe de instanties voor zich overal palazzi, bouwen, dezen luxueus inrichten en dienstwagenpools in standhouden. Moet ik daarvoor opkomen terwijl ik er niets voor terugzie, zo redeneert hij: Ben ik soms getikt?

Je kunt natuurlijk redeneren, dat dit nu eenmaal noodzakelijk is. Zoals je kunt redeneren dat er zeer deskundigen ambtenaren zijn die toch ook in overeenstemming met hun werken en verdiensten betaald dienen te worden. Maar het publiek ziet het anders en vraagt: jullie decreteren en verdienen aardig, maar hoe zit het met mijn wesen en belangen zoals ikzelf die zie?

En de hogere ambtenaar wordt vaak bekeken met een blik van: ik ben in feite je werkgever en draai op voor je hoge salaris, veel meer dan ik zelf ooit kan hopen te verdienen en dan probeer je ook nog de baas over mij te spelen en mij als een onmondige te behandelen? Je kan me wat.

Het gevolg is ontevredenheid en sociale onrust. Nederland heeft zelfs een plaats, waar elke dag de mensen met spandoeken verschijnen. Elke dag andere spandoeken met vaak toch weer dezelfde mensen er bij. Het Binnenhof.

Vroeger keken de regeerders nog wel eens naar een dergelijke optocht. Nu denkt men alleen: daar heb je weer zo een stelletje. Wie moet vandaag weer eens een paar rustgevende woorden gaan spreken. En voor de rest vergeet men het eenvoudig.

Begrijpelijk. Maar die mensen staan daar niet met hun spandoeken en vaak inderdaad overdreven of onlogische eisen omdat zij zo tevreden zijn. Zij staan daar in feite omdat zij geen inzicht hebben in het werkelijke functioneren van en de mogelijkheden van de gemeenschap als zodanig.

Zolang je de mensen dat inzicht niet geeft is het logisch, dat zij hun wensen belangrijker achten dan alle overwogen beslissingen van leiders en ambtenaren en op alle ingewikkelde argumenten alleen maar antwoorden met een "vertel dat je grootje maar, Wij zullen onze zin doorzetten".

Men is ook achterdochtig geworden en de kans is groot, dat men op bepaalde gebieden eenvoudig niet meer bereid is ook maar enig vertrouwen te schenken. Wanneer een regering weer eens een heel belangrijk kontrakt afsluit waarbij de mensen zich betrekken (gevoelen en dan medeleed dat om allerlei redenen de inhoud van dat kontrakt niet openbaar gemaakt kan worden reageert het publiek "zit dat zo? Wij worden dus weer eens in de Nelson genomen en kunnen de kosten betalen van zaken die voor ons onaangenaam of onaangenaam zijn maar die voor jullie zakelijk of anderszins interessant zijn. Is het vreemd, dat de mensen dan op de duur steeds meer in opstand komen en proberen het recht steeds meer in eigen handen te nemen?

In de zakenwereld zien wij dergelijke ontwikkelingen. Oorspronkelijk werd er wat geschoven met b.v.'s om bepaalde bedrijfstakken die vaak in feite bedrijfstakken van grotere bedrijven waren een mate van juridische onafhankelijkheid te geven en een inzicht in de gang van zaken te verhullen, die een n.v. wel had moeten publiceren. Hierdoor was en is het mogelijk te schuiven met winsten en verlies. Dit natuurlijk ten nadele van de belastingen.

Nu is het eerder een methode geworden die vele mensen gebruiken en zeer gewetenloos om niet alleen de staat, maar ook bedrijven en medemens op te lichten. Nu hebben bepaalde praktijken van de staat soms ook wel iets van een oplichterij, zodat je het de mens die niet beter weet niet kwalijk kunt nemen dat hij iets terug probeert te doen en zich zo tegen het ambtelijke apparaat te handhaven.

Dit is echter iets anders dan het oplichten van een ieder die je maar kunt pakken. Die metaliteit is echter sterk gegroeid door de vaak niet bepaald redelijke eisen van de overheid en de wijze, waarop men voor de rijkere dergelijke instrumenten meende temeten toelaten opdat zij niet

met pak en zak, met bedrijf en belastbaar inkomen, naar elders zouden uitwijken.

Trouwens een wonder, dat men het mogelijk heeft geacht dat een dergelijke ontwikkeling economisch gezond zou zijn, indien men rekening houdt met de reeds voor dien in een groot deel van de zakenwereld heersende mentaliteit.

Hier hebt u dan enkele grondlijnen van hetgeen ons onderwerp van vandaag behelst. U denkt nu mogelijk dat het dus weer een reeks van socio-economisch politiek geklets gaat worden. Maar over die dingen behoeven wij niet te dazén, want daarvoor hebt u uw eigen specialisten.

Dan is het verstandiger de eigen mentaliteit hierbij eens te vergelijken. Want het is natuurlijk wel erg leuk te stellen dat het centralisme in het bestuur zowel als het zakelijk centralisme voert tot allerhande op zich interessant maar niet bepaald voor de eenling goede ontwikkelingen, tot internationale verdragen en kartels toe waarop de eenvoudige burger geen greep kan krijgen, zelfs niet middels zijn gouvernement.

O, ik weet dat er steeds voldoende mensen zich bezig houden met het ontmaskeren van dergelijke machtsconcentraties en hun practijk. Maar wie houdt zich eigenlijk bezig met de gewone man?

Wie houdt zich bezig met u en uw manier van denken? Ik weet wel dat u in dergelijke zaken geheel niet geïnteresseerd bent. Gelijk hebt u ergens wel daarmee.

Aan de andere kant, wanneer je je overal buitenhoudt heb je toch ook geen recht van spreken? Je kunt wel zeggen dat politiek en economie vervelende zaken zijn en wanneer men die toch noemt reageren met een je kan me wat en een niet luisteren. Maar wat bereikt u daar mee?

Bent u wel in staat te overzien, wat er overal gaande is? Dan zult u toch eerst eens moeten kijken, wat er in uw eigen omgeving gebeurt.

Dingen die je alleen niet voor elkaar kunt krijgen kun je met meer mensen vaak wel voor elkaar krijgen. Maar indien alles goed moet verlopen dient er dan wel één te zijn, die de leiding heeft.

Op het ogenblik dat er sprake is van een groep van honderd man blijkt echter, dat die honderd geen kans meer zien hun eigen mening en inbreng werkelijk naar voren te brengen: hoe groter de groep, hoe sterker het bestuur wordt en de positie van degene die leiding geeft, hoe kleiner de interesse ook van degenen die meedoen, meelopers zijn.

Algemeen kun je zeggen dat het gebrek aan interesse en begrip de macht van de bestuurderen verveelvoudigt. Waarmede ik overigens niet wil stellen dat die macht altijd misbruikt zal worden. Dat kunt u hier in de Orde zien:

Ook hier hebben wij te maken met een bestuur en vele leden die zich daarvoor in wezen maar heel weinig interesseren. Dit ondanks het grote aantal leden dat zich nergens iets vanaan trekt.

Maar dat is te danken aan het feit dat het bestuur toevallig het zelfde doel, de zelfde belangstelling heeft als de meerderheid van de leden: bijeenkomsten. Want ook het bestuur wenst, dat die bijeenkomsten mogelijk blijven en zo regelmatig en goed mogelijk zullen verlopen.

Stel echter, dat er een bestuur zou komen dat van het geheel beter zou willen worden, dat de zaak zou willen gaan exploiteren. Wat zou er dan gebeuren? De leden interesseren zich niet voor de bestuurderlijke zaken. Het is dus mogelijk allerhande kleine maatregelen door te voeren en goedgekeurd te krijgen die bij elkaar steeds meer macht leggen in de handen van degenen die de belangrijke functies bekleden.

Uiterlijk zal er dan niet al te veel veranderen. Maar hoeveel de leden en belangstellenden op moeten brengen en wat met die gelden gedaan zal worden komt meer en meer ter discretie van de bestuurderen.

Ik krijg het gevoel, dat U meent, dat ik gek ben. Maar in feite

bestaat een dergelijke situatie in vele groepen en verenigingen die zich en hun doeleinden kerkelijk of geestelijk plegen te noemen: Of het nu die heilige familie is waar je het maar van moet hebben dan wel de mensen die de kapper een voordeel geven en reclame voor hem maken met hare hare, krishna danwel de mensen die op een vreemde wijze logica, godsdienst en wetenschap samen hebben gekoppeld zonder een daarvan ook maar een kans tot overleven, de scientologen, zij hebben allen een bestuur gekweekt dat een steeds grotere controle krijgt over de leden en gelijktijdig de status daarvan tot melkkoe reduceert.

In het begin was het anders bij ook deze groepen. Maar zodra iets te groot wordt, te veel leden telt, te veel afdelingen en bezittingen krijgt, is het niet meer te overzien. Hierdoor ontwikkelt een dergelijke groep zich meer en meer tot een machtsinstrument en is het in feite steeds minder een werkelijk samenwerkingsverband waarin een ieder zijn eigen inbreng kan hebben.

Mogelijk wordt dit alles nog duidelijker geïllustreerd wanneer wij de opbouw van de staat zelf bezien: In de regering zien wij een aantal departementen. Het zijn er schijnbaar maar enkele, dus neem je aan dat zij met een gemeenschappelijk doel voor ogen toch wel samen zouden kunnen werken.

Eens was dit het geval en het zo zelfs nu nog mogelijk kunnen zijn wanneer die departementen bestonden uit een zeer beperkt aantal personen die mede voor het verloop in de andere departementen verantwoordelijk zouden zijn - zo iets als ministers dus.

Maar binnen elk departement wil een ieder verantwoordelijkheid en dus breidt men uit waar men kan en speelt de bekende wet van Parkinson elke poging tot doelmatig functioneren meer en meer parten.

U kent die niet? Parkinson heeft - overigens schertsend - een wet gesteld die als volgt luidt: Wanneer er twee mensen zijn die werken op een kantoor die iets te veel werk zouden moeten doen komt er een derde bij. Die is dan aan één van de beide eersten ondergeschikt. De ander doet nu zijn best om het werk zo moeilijk te maken, dat ook hij een ondergeschikte krijgt. Op de duur hebben beiden meerdere ondergeschikten en is het werk zo ingewikkeld gemaakt, dat nieuwe krachten worden aangetrokken die op hun beurt een afdeling vormen en op dezelfde wijze proberen aanzien, rangen en ondergeschikten voort te brengen.

Zo, dat weet u dan. Iets dergelijks blijkt in regeringskringen ook gaande te zijn. Wat zien wij nu, ? Officieel is er een samenwerking tussen de verschillende departementen, dat wel. Maar in werkelijkheid is er eerder sprake van een verbeterde concurrentie. Want een ieder wil zoveel mogelijk macht verwerven en behouden op een bepaald gebied daar hiermede de mogelijkheid tot het verwerven vaneen belangrijke en goed betaalde plaats voor velen verbonden is.

Zit je in ambtelijke kringen dan kun je dit alles wel begrijpen en soms zelfs waarderen. Maar de gewone burger kan dit alles niet begrijpen en de werkingen achter de schermen ook niet zien.

Voor de burger is het regeringsbestel niet een soort slangenkuil waarin men worstelt om de macht en de baantjes. Voor de gewone burger is de regering gewoon een apparaat dat bestaat om de mensen te dienen. Want dit heeft men die burger steeds weer verteld: alles geschiedt alleen voor zijn bestwil. Geen wonder dat de burger zo langzaam aan tot de overtuiging komt dat hij door de overheden maar bijzonder slecht gediend wordt.

Hem ontgaat alles wat b.v. verbonden is aan de stelling, dat openbaar verkeer meer gebruikt moet worden en hij kan dan ook niet begrijpen hoe men een staatsbedrijf dat daardoor uit moet breiden de kans wil geven door prijsverhogingen de zo nodig geworden investeringen te doen.

Die burger redeneert dat elk bedrijf dat wil uitbreiden eerst zelf investeringen zal moeten doen, ook wanneer het gaat om meer bussen, treinen e.d. Men kan begrijpen, dat na verloop van tijd afschrijvingen betaald moeten worden. Maar dat de gebruiker op de prijs van het product nog even de noodzakelijke investeringen op moet brengen gaat hem werkelijk te ver.

De ambtenaar kan begrijpen dat er geen geld is voor die investeringen wanneer de staat toe moet leggen op het vervoer - iets wat overigens steeds minder wordt. De burger beschouwt het echter als een soort belastingheffing en vraagt of degenen die dit door willen zetten helemaal betoeterd zijn.

Regeringen en departementen zijn wat dat betreft steeds weer inkonsequent. In een tijd, dat sprake was van een strikte prijsbeheersing voor het bedrijfsleven omdat de prijzen nu eenmaal niet de pan uit mochten rijzen, werd alleen middels vergunning in enkele gevallen een prijsverhoging van 1 á 2 % toegestaan. Maar de PTT - staatsbedrijf - kwam met een verhoging van 9%, de spoorwegen verhoogden hun tarieven gemiddeld met 8% en verschillende diensten van de gemeenschap aan de burgers werden eveneens verhoogd met percentages die in enkele gemeenten zelfs 27% bedroegen.

Zeker, de gemeenten e.d. probeerden zo tekorten op andere gebieden te dekken, de staatsbedrijven - verplicht tot het afdragen van een groot deel van de door hen gemaakte winsten - wilden grotere investeringen doen. Maar Jan Publiek, inclusief in dit geval de ondernemers, vroeg zich wel af wat hij nu opeens aan zijn fiets had hangen en eiste meer inkomen om zo gevolgen van dergelijke verhogingen op te kunnen vangen.

Steeds weer eist de staat, dat de burgers zich zullen beperken en verhoogt zijzelf haar uitgaven en eisen. Is het een wonder dat men meer en meer denkt "je kunt me wat" en alle fraaie betogen zonder zelfs maar er naar te luisteren voor kennisgeving aanneemt?

Je ziet niet wat zich werkelijk afspeelt. Men is aan een soort sociaal economische machine gewend die je vele zorgen afneemt. Zeker, zo nu en dan moet je iemand kiezen, je moet er voor betalen. Maar dan moet de zaak toch ook goed lopen? Dat is er toch voor ons, dat is toch ons recht?

Men beseft eenvoudig niet, dat die machine intern verdeeld is in een groot aantal feitelijk elkander bestrijdende kleinere apparaten die alleen zichzelf als belangrijk beschouwen en onderdanen niet zien als het doel van hun bestaan, maar als degenen die de prijs voor hun strijd om belangrijkheid maar hebben op te brengen. Voor vele instanties is de burger niet veel meer dan een middel van bestaan - altans op hoger niveau - zodat men gerechtvaardigd is wanneer men dit bestaansmiddel uitbuit en uitbeent zoveel men maar kan.

O, ik weet, dat dit alles u niet interesseert. Maar het gaat u wel degelijk aan en heeft direct betrekking op uw belevingen en zelfs uw mogelijkheden tot bewustwording. U zult mij mogelijk tegenwerpen dat er zoveel goedbedoelende mensen zijn, ook in alle instanties.

U hebt gelijk. Maar zij doen mij vaak denken aan de man die sprak: de lucht is zo slecht hier dat wij er iets aan moeten doen. Wanneer wij nu allen beginnen afwisselend een kwartier onze adem in te houden wordt die atmosfeer vanzelf weer beter.

U ziet het voor u? Een dergelijke benadering lost natuurlijk het probleem van overbevolking wel op korte termijn op. Maar vergeet dan niet dat men in zeer vele gevallen, zij het dat de gevolgen minder direct zijn, op een soortgelijke wijze de problemen probeert op te lossen.

Maar wanneer u aan de beurt bent om uw adem even in te houden krijgt u het benauwd. Dat is niet prettig, dus ademt u weer en vertelt, dat men u nog meer kan vertellen. Maar u denkt alleen aan uzelf en stelt dus

dat er heel wat mensen zijn, die een betere konditie hebben en dat die dan dus maar hun adem wat langer in moeten houden. Want, zo roept men uit, wanneer dat noodzakelijk is voor het verkrijgen van een betere atmosfeer moet men het er voor over hebben. Ik kan het niet, maar die anderen natuurlijk wel.... Niet iedereen is, zoals ik, kortademig. Maar het apparaat gelooft eenvoudig niet aan die kortademigheid.

Wat betekent, dat langzaam aan de afstand tussen de mensen en de organen van de gemeenschap dermate groot zijn geworden dat er zelfs geen wederkering begrip meer mogelijk schijnt te zijn.

Waar geen begrip bestaat kan echter ook geen samenwerking bestaan. Er zijn maar twee methoden om toch voort te gaan. De ene is de gewelddadige diktatuur, de andere is de hersenspoeling door propaganda.

Men blijkt dat beide methoden niet mogelijk zijn of niet aanslaan, dan is er nog altijd de mogelijkheid het hoofd van een gemeenschap op reis te sturen om zo hier en daar de grond te kussen, te zegenen en vooral geen woord te zeggen wanneer er toevallig enige niet ongegronde kritiek naar buiten zou komen.

Maar op die manier bereik je ook niets van blijvende waarde. Een dergelijke vertoning kan voor een ogenblik indruk maken en de mensen overdonderen, maar al snel komt er een ogenblik dat zij begrijpen wat er geëerde en roepen: het is misschien wel een leuke, maar in feite ook te dure folklore. Voor mij hoeft het niet meer.

Zoals veel mensen in uw land in deze dagen denken over de gouden koets of zelfs over het koningshuis. Je kunt stellen, dat dit toch oude waarden zijn waar men zuinig op moet zijn. Maar de anderen zeggen op hun beurt: bewaren? Wanneer het zoveel kost? Ik wil die dingen heus wel aanvaarden, vindt het wel leuk, maar denk niet dat ik die dingen zelf aanvaard in de plaats van zaken die ik geleerd heb te beschouwen als mijn recht in de maatschappij, mijn wijze van denken en leven.

De normen veranderen nu eenmaal en de instanties moeten mee veranderen. Denkt u heus, dat het vroeger zonder enige aanleiding mogelijk zou zijn dat een minister op straat werd nageroepen, zelfs met een woord dat deels ontleend schijnt te zijn aan het klootschieten en deels aan de zak van Zwarte Piet en Sinterklaas? Ter verduidelijking: het een is een in het noorden nog wel beoefende sport, het tweede een in Nederland nog algemeen folkloristisch gebruik. Nu gebeuren deze dingen steeds vaker.

Vroeger boog men zich in het stof voor de majesteit van gekroonde hoofden. Nu geniet men hun al dan niet ware familieschandalen en heeft men aan alle kanten kritiek op hen.

Langzaam maar zeker heeft men, juist door te groot wordende afstand tussen gezag en volk ook de symbolen van de macht en van de gemeenschappelijke samenwerking steeds meer ontwaardt.

Zeker, men beseft dit en probeert het deels op te vangen door overal kleinere groepen te vormen die z.g. inspraak krijgen en zo de mensen in de gemeenschap in een bepaalde richting ontwikkelen.

Kijk naar het systeem van de sociale zorg in deze tijd. U zult ontdekken dat het merendeel van de sociale werkers zich in wezen bezig houdt met een de mensen brengen tot een groepsgewijs aanvaarden van hun eigen gezag en gelijktijdig uitspelen tegen de instanties waar en wanneer hen dit van pas zou kunnen komen om hun eigen positie te verbeteren. Daarbij gaan zij bovendien gemeenlijk uit van in wezen marxistische systemen, benaderingen en denkwijzen.

Op zich zie ik daarin niet veel kwaad omdat het volgens mij niet veel uitmaakt of je bedonderd wordt in de naam van Marx of namens Van Agt. Maar goed, uit nood probeert men van onderaf weer een soort samenhang op te bouwen.

Het resultaat is inderdaad, dat er steeds meer kleine groepen ontstaan die weer eigen denkbeelden en een redelijke samenhang kennen. Maar juist die groepen zijn de grote vijanden van de instellingen en instanties.

Want in de praktijk worden die mensen aangepakt door hen te betrekken bij de belangen van eigen straat, wijk, bedrijf e.d. Maar er komen meer en meer ogenblikken, waar in men niet eens wil luisteren naar argumenten, die betrekking hebben op iets anders dan juist dit beperkte groeps en eigen belang.

Het gaat steeds weer om onze woningen, onze parkeergelegenheid, onze auto, onze bushalte. Maar waar blijf je dan met je centralisme? Het scheppen van algemene regelingen, goed doordacht en van belang voor het geheel in vele gevallen, wordt meer en meer onmogelijk en steeds meer blijken de groepen bereid hun visie en belangen desnoods met de wapens in de hand te verdedigen tegen een gezag, waarin zij geen enkel inzicht meer hebben en waarvan zij het belang dan ook steeds meer beginnen te onderschatten.

Kleine groepen krijgen volgelingen en daardoor vaak hun zin, zelfs indien dit niet redelijk is. Want men schrikt er voor terug dergelijke groepen met geweld aan te pakken omdat reeds bewezen is, dat alle geweld tegengeweld uitlokt, zelfs in zo grote mate dat het wel eens fataal zou kunnen worden voor de bestaande machtsstructuren.

En dus besluiten in steeds meer gevallen de instanties "de zaak maar te laten gaan". Maar de gewone burger zegt niet dat de betrokkenen dan juist, terughoudend en verstandig, zijn opgetreden. Die konkludeert; Zij durven niet wanneer je maar genoeg schreeuwt en genoeg geweld gebruikt. Dus is dat voor mij ook de enig juiste weg om mijn zin te krijgen.

U bent in feite die burger. U komt voort uit een bepaald milieu en u zult redeneren vanuit dat milieu en de u daar eens bijgebrachte waarden.

En wanneer u gezagsgetrouw bent op gevoed bent u nog niet verder dan de uitspraak dat het de hoogste tijd is dat de politie al dat opgeschoten tuig van de straat haalt. Waarom zou men dergelijke kereltjes niet in een werkkamp met strenge discipline stoppen?

En al zegt men het niet openlijk, vele burgers denken met enige weemoed aan de tijd van Koenraad van de Arbeidsdienst die glimlachende en gewapend met een spade de jeugd verwijderde uit de weg van de ernstig strevende volwassenen.

Openlijk zal men verklaren, dat dit niet aanvaardbaar is omdat daarin te veel absolutistische tendenzen verscholen zijn. U hebt gelijk daarmee. Maar er zijn steeds meer groepen mensen die al dan niet openlijk extreem denken en eventueel ook handelen, rechts zowel als links.

En dat niet, omdat die mensen ultrarechts willen zijn of alles omver willen werpen, maar gewoon omdat zij zichzelf willen blijven en zich daarbij steeds weer gefrustreerd zien door buitenlandse werknemers, surinamers, jongeren enz.

Deze mensen zullen steeds fanatieker en steeds meer extreem worden en op gaan treden omdat ee overheid volgens hen steeds meer en steeds vaker in gebreke blijft, terwijl zij aan de ander kant mede daarom door de massa steeds meer worden aangeklaagd en zelfs aangevallen.

Nogmaals, dit treft zowel toe bij uiterst recht als uiterst links. Beide groepen, die u in hun denken mogelijk belachelijk vindt en gezien hun praktijken veroordeelt.

Toch zijn deze zaken in feite niet veel meer of minder dan uitdagingen van een sociale frustratie. U denkt waarschijnlijk nog steeds in zwart-wit, zo van "de een is goed de ander is fout".

Ook dit is niet waar. Vergeet niet, dat er een tijd is geweest

dat het gezag, ondersteund door "weldenkende burgers" zoals mogelijk ook u bent, met de gummistok optrad, alleen maar om een meisje te beletten krenten uit te delen aan omstanders. En lach niet, want dit is werkelijk gebeurd bij het Lieverrijke in Amsterdam ten tijde van Provo.

Wanneer je zo begint is de tijd niet zo ver meer dat er steeds meer mensen roepen dat è mand, die alleen maar de moed heeft iets te zeggen of te denken wat zij niet wenselijk achten daarvoor met de strengste middene moet worden aangepakt. Zoals elders dissidenten reeds nu worden behandeld.

O, de gewone man "neemt" dat niet. Maar hij gaat ook niet, zoals door pessimisten wordt verondersteld, in het georganiseerde verzet. Dat zijn altijd maar minderheden. U en de velen met u hebben de neiging liever te zoeken naar mazen in het systeem waar je doorheen kunt krabbelen en zon onaangetast kunt blijven door het geweld waaronder anderen te lijden hebben. Men is nu eenmaal geneigd om, zelfs wanneer anderen steeds weer groot onrecht wordt gedaan, aan te nemen dat daar toch wel een reden voor zal zijn en ondertussen zal men proberen eigen welvaart en geluk zo goed mogelijk te verzekeren, zelfs wanneer men daardoor soms hand en spandiensten moet verlenen aan degenen die men in wezen om hun optreden en denken veroordeelt. Want zo zijn de mensen.

Solidariteit in Polen heeft een schitterend principe, ongetwijfeld. Emuiterlijk heeft men, gezien de massaliteit van het protest, toegegeven. Maar het scenario legt al klaar;

Verzoen je eerst zo goed mogelijk met de burgers die het niet met je eens zijn, maar die minder geneigd zijn actief op te treden. Scharp daarna alle bestaande economische noden aan en laat de gevolgen kenbaar worden van alle fouten in het verleden en alle falen om je tijdig aan te passen aan veranderende omstandigheden en maak het volk dan duidelijk dat dit alles te wijten is aan die "vrije" vakbond.

De meeste mensen zijn immers vooral solidair met hun eigen belangen? Wanneer je er dus voor zorgt dat je reserves kweekt en zo tijdelijk de ergste nood kunt lenigen kort nadat je bent op getreden tegen die organisatie die je niet wilt, zal een ieder de mensen bespuwen die men nu nog verheerlijkt?

Wanneer het schema werkt is afhankelijk van de tijd die men nodig heeft om de nood op te laten lopen en de nodige voorraden beschikbaar te krijgen - en mogelijk van intrigues om de macht tussen verschillende groepen hogere heren.

Ik verwacht dat reeds over ongeveer $1\frac{1}{2}$ jaar processen zullen worden gevoerd tegen bepaalde voorlieden van deze vakbond "omdat zij het land met hun praktijken ten onder hadden gericht".

Deregelijke taktieken zal men ook elders en in andere gevallen proberen toe te passen om niet gewenste groepen geheel aan zich te onderwerpen. Alleen wanneer de mensen solidair blijven met een beginsel en niet alleen maar denken aan hun maag, inkomen e.d., zal een dergelijke wijze van machtsbehouden uiteindelijk niet meer op kunnen gaan.

De vraag is en blijft dan ook steeds: hoever gaat de z.g. solidariteit tussen de mensen wanneer de eerste motionele opwelling voorbij is en men altans deels zijn zin heeft gehad. De ervaring leert, dat slechts rond 4% van de oorspronkelijke leden vandergelijke groepen ook na enige tijd bereid blijken, offcers te brengen en hun voormannen te steunen door dik en door dun. Meer niet.

En dacht u nu werkelijk dat dit alleen in Polen zou gelden? Wanneer de mensen morgen kunnen kiezen tussen het blijven binnen een eigen vakbond en het behouden van werk met loonsverhoging van rond 4% plus een belastingsvermindering van rond 2% smelt zelfs hier na enige maanden de vakbond weg als sneeuw voor de zon. Want zo zijn de mensen nu eenmaal.

Ja, ook U. U bent allen idealisten. U bent bereid om, strevende naar het geestelijke, te gaan tot het einde van deze wereld en tot het einde van de kosmos. Maar dan moet er wel iemand zijn, die u een lift geeft.

En wanneer men u halverwege de kosmos zou afzetten en zeggen, dat U verder zelf maar moet gaan lopen begint u te huilen en te klagen dat dit toch werkelijk te veel geeist is. En toch is b.v. inwijding iets, wat je alleen voor jezelf kunt bereiken. Dat kan niemand voor je doen.

Er zijn mensen die luisteren naar de geest met het denkbeeld dat je op deze wijze een vrijkaartje kunt krijgen voor de eerste rang in zomerland. Ook dit is niet waar.

Wanneer de mensen dit ontdekken is het echter gemeenlijk voor hen te laat. Dan zitten zij in de sferen in de molen en moeten toch verder hun weg zelf zoeken.

Het is zo gemakkelijk je te beroepen op de plichten van anderen en het gezag. Maar wanneer je als mens werkelijk verder wilt komen zul je toch moeten leren beseffen: niemand kan alles voor mij doen. Ikzelf moet dat doen wat voor mij belangrijk is.

Dit is de waarheid. Maar het is natuurlijk veel eenvoudiger en aantrekkelijker dit te vergeten en alleen aan te halen, dat de geest als een soort groot organisme werkt.

Neem de Witte Broederschap. Zij doet ongetwijfeld veel op aarde. Indien deze broederschap niet op het ogenblik bijzonder actief zou zijn zouden er reeds nu op aarde allerhande vreemde en onaanvaardbare dingen gebeuren.

Maar de witte broederschap kan de mensen niet bekeren. Zij mag de mensen niet tot het juistehandelen dwingen. De mensen kunnen mogelijk bekeerd worden en in ieder geval krijgen zij de kans in te zien dat zij op de verkeerde weg zijn, zodat het hen mogelijk is alsnog om te keren.

Maar wanneer de mensen daar te trots voor zijn gaat men eenvoudig met zijn allen naar de gossie chomeini. De geest kan u soms helpen, wanneer u daarom vraagt. De geest kan proberen u tips te geven mits u bereid bent te luisteren. Maar wat u doet en wat u wordt doet u zelf.

Op een avond als deze kunt u zeggen: je kunt me wat met dergelijke onderwerpen. Ik kom hier alleen om een mooie esoterische les te horen. Dat is uw volste recht natuurlijk. Maar iemand die alleen maar mooie esoterische lessen wil horen wenst zich alleen maar bezig te houden met innerlijke zaken.

Maar in vele gevallen is dat of iemand zegt: het is erg koud buiten, dus zal ik je een mooie sonate van Beethoven spelen, maar kleren heb ik niet voor je, daar houdt ik niet van. En dat is wel te gek.

Alles is een combinatie. Of deze nu sociaal, economisch of geestelijk is, zij zal in feite altijd op hetzelfde gebaseerd moeten zijn: op jezelf.

Dus niet op wat je wilt hebben, wat je recht of plicht is, maar op datgene wat je kunt en zelf t.a.v. van het geheel kunt presteren. Wat niet past in een prestatie maatschappij zonder meer, maar wel eisen stelt.

Je moet in ieder geval bereid zijn alles te doen wat je kunt en zo goed als je dit maar kunt. Je moet kort en goed zelf presteren. En dat schijnt in deze dagen voor vele mensen een anathema te zijn.

Geestelijk en esoterisch echter is de waarheid, dat jezelf moet beseffen en uiten, zelf moet presteren danwel zult moeten lijden onder je tekortkomingen.

Maar wees eens eerlijk: kun je waarmaken dat je onder je tekortkomingen niet hoeft te lijden? Op de duur lijkt mij ook dit onmogelijk. In uw land heeft men op het ogenblik veel kritiek op een aantasting van de normering van de sociale voorzieningen. Eenvoudig betekent dit alleen: wanneer wij een uitkering krijgen of steuntrekken willen wij eenvoudig geen cent minder krijgen in verhouding tot degenen die wel presteren.

Bekijk de zaak echter eens van een afstand en ontdek, dat je alleen recht hebt op de dingen waarvoor je presteert. Je bent verantwoordelijk voor je eigen prestatie.

Ojee, uitkijken, anders krijg ik last met het CDA. Want wanneer iemand alleen zelf verantwoordelijk is voor zijn eigen prestatie zou dit betekenen dat kinderbijslag uit den boze is. En dat kan partijpolitiek en gezien vanuit het geloof natuurlijk niet. In tegendeel: de kinderschat komt van God en dat moet erkend worden. Wat die lieve kleinen je dan later aandoen zal natuurlijk het werk van den boze zijn.

Maar goed. Denk na. Het is zo eenvoudig te zeggen: zo is het en anders niet, zo wil ik het en anders niet en wanneer iemand met mij van mening verschilt kan die me wat. Dan dwing ik hem eenvoudig mij mijn zin te geven.

Ik kan van velen zelfs begrijpen dat zij een dergelijk standpunt innemen. Zij zijn eenvoudig te dom zijn, te weinig ingelicht of te zeer vooringenomen om de werkelijkheid te kunnen zien.

Wat uw werkelijkheid dan is? Het aantal werkelozen zal aan het einde van het volgende jaar tot boven de 500.000 geklommen zijn. Gelijkzeitig zal het aantal werktijdverkortingen dermate toegenomen zijn dat vele bedrijven het niet meer mogelijk achten om ook maar het basis loon uit te keren over de tijd dat niet gewerkt wordt.

Men zal spreken over de mogelijkheid bij verminderde werktijd uit te gaan van lonen per uur en zo verrichte werkzaamheden en loon weer enigszins in overeenstemming te brengen.

Zou men daartoe niet bereid zijn, dan zullen in 1981 zelfs zoveel bedrijven aan te hoge arbeidslasten kapot gaan, dat het aantal werkelozen zelfs op kan lopen tot ver boven de 600.000. En hier spreken wij, let wel, alleen over de officieel werkelozen en niet over de mensen die weliswaar z.g. werk verrichten, maar zonder dat dit productief of van betekenis voor de gemeenschap.

Nederland heeft tot op heden een werkelijk fraaie sociale structuur. Maar wanneer het in die richting verdergaat op de wijze waarop men dit op het ogenblik doet kan ik u garanderen, dat de staatstekorten ondanks alles dermate gaan oplopen dat men om de interest op de aangegane leningen te kunnen betalen in feite reeds het arbeidsinkomen van zijn kinderen geheel verpand heeft.

Dit zijn feiten zoals ook het volgende: uw land is bij het vervaardigen van zijn producten bewust of onbewust onachtzamer geworden, zodat de duurzaamheid en kwaliteit daarvan terugloopt terwijl de arbeidskosten zodanig zijn gestegen en waarschijnlijk ook nog verder gaan stijgen, dat het verkopen van een dergelijk product voor die prijs in feite bijna niet meer mogelijk zal zijn.

In uw land draait op het ogenblik de helft van het bedrijfsleven alleen nog dank zij subsidies van velerlei aard. Dit betekent, dat de gemeenschap de werkelijke lasten van dergelijke bedrijven op moet brengen en in feite de producten eveneens subsidieert. Op de duur zou het voor het volk zowel als voor een besef van werkelijke waarden beter zijn de bedrijven die zonder dit niet kunnen functioneren dan ook maar werkelijk te sluiten, ondanks het verlies aan arbeidsplaatsen.

Ik vrees, dat men eerst einde 1982 of begin 1983 tot dit inzicht zal gaan komen. Eerst dan zal men gaan beseffen, dat men ondanks de machtsmiddelen van de staat niet alle concurrentie uit kan sluiten maar hoogstens en alleen tijdelijk de concurrentieverhoudingen wat kan vervalsen.

En wanneer het om dergelijke feiten gaat maakt het weinig verschil welk kabinet en welke partij aan het bewind is, Ten hoogste zal de nadruk in de te treffen maatregelen iets anders liggen, maar de uitkomst is en blijft dezelfde.

Trouwens, of het nu een links, een recht of een nationaalkabinet betreft, men zal voortgaan met het maken van schulden, alleen omdat men de moed niet heeft de tering naar de nering te zetten en het volk duidelijk te maken, welke fouten er zijn begaan - men zou immers kunnen vragen wie daarvoor dan wel verantwoordelijk man worden gesteld.

Het enige verschil is, dat een links kabinet vooral schulden zal aangaan om zaken in de sociale sfeer te behouden en mogelijk te maken, dat een nationaal kabinet vele schulden zal maken om alles half te doen, zodat de werkelijke bereiking nil is, terwijl een rechts kabinet die zelfde schulden zal aangaan om de macht te behouden en alsnog winstmogelijkheden te scheppen waar die bedrijfsgevijs op het ogenblik niet meer bestaan.

De waarheid is bitter? Is dit dan wel geestelijk belangrijk? Ja. Om geestelijk bewust te zijn en te worden moet je allereerst beseffen wat je ook stoffelijk bent en een dergelijk juist beeld moeten hebben van je wereld om innerlijke werkelijkheid en kontakten uit de geestelijke werelden juist te kunnen waarderen en begrijpen.

Je kunt, hoe jammer ook, niet geestelijk in de werkelijkheid leven en gelijktijdig stoffelijk in een droomtoestand bestaan. Er zijn wel groepen die proberen dit mogelijk te maken, maar dat haalt altijd weer heel weinig uit.

Als mens en als geest kun je alleen leven en verdergaan wanneer je leert leven met je werkelijkheid, of die nu tot de stof of tot een sfeer behoort. Al het andere is een toevocging, een extra mogelijkheid, daarbij die alleen zin heeft, wanneer de basis gezond is.

Vele toehoorders en lezers zullen nu wel denken: mooie praat, maar je kan me wat. Ik wijs u alleen op het feit, dat de door mij gegeven prognosen geen gokjes zonder meer zijn en dat alles wat ik gezegd heb omtrent de menselijke en geestelijke ontwikkelingen reeds nu door de feiten als juist wordt aangetoond.

De vraag voor u is alleen maar, welke kant u op wilt gaan. Ik heb getracht de zaak duidelijk te stellen. Nogmaals: je kunt niets van een ander vragen zolang je zelf niet bereid bent om het zelf te doen of er tenminste een poging toe te wagen.

Een deskundige kan anderen raad geven. Maar alleen waar hij ook zelve in staat is en bereid is een prestatie te leveren heeft hij het recht, van anderen enige inspanning te verlangen.

Wanneer u daaraan niet wilt geloven, wanneer u dit geestelijk en anderszins eenvoudig niet wilt aanvaarden moogt u tot mij zeggen "je kunt mij wat." Maar ik ben bang dat u wanneer u dan een beroep doet op de goddelijke genade, de bijstand van de vriendelijke geest of van medemensen dezen op hun beurt zullen zeggen:

De problemen waar je mee zit zijn je eigen schuld. Wij willen je wel een tip geven. Maar wanneer je denkt dat wij je uit de drek zullen halen zonder dat jullie zelf een poot daartoe uitsteken dan kun je ons wat.

Waarmede mijn bijdrage beëindigd is. Hebt u vragen, kommentaar, tegenwerpen, zo zijn die nu welkom.

Men waagt zich er niet aan. Wat ook wel verstandig is. Want discussies hebben maar zelden wat opgelost en besprekingen maken zoms wel duidelijk dat overeenkomst mogelijk is, maar verder gaan zij zelden.

Ronde tafelkonferenties zijn niet veel meer dan een soort politieke draaimolen waarbij het er alleen maar om gaat wie het eerst van alle gedraai misselijk wordt.

U hebt dus gelijk: met woorden alleen lossen wij niet veel op. Mogelijk vraag ik te veel van u, maar misschien zoudt u zo nu en dan eens kunnen proberen te begrijpen, wat er werkelijk rond u gaande is.

Niet alleen lezen tussen de regels door, maar rond u zien en beseffen waarom beampten zo reageren en bedrijven zo handelen. Beseffen, waarom arbeiders op deze of gene wijze reageren en waarom de jonge mensen op de straat zus en niet zo handelen tegenover medemensen.

Indien u op deze vragen in u zelf een redelijk antwoord kunt vinden hebt u in ieder geval de mogelijkheid alle mensen op basis van gelijkwaardigheid te benaderen, zult u steeds rekening kunnen houden met bestaande achtergronden die altijd weer veel belangrijker zijn dan gegeven verklaringen en zo in staat zijn een mate van harmonie voor uzelf en met anderen te handhaven in een wereld waarin alles, maar dan ook werkelijk alles door elkaar lijkt te lopen en in de war te gaan.

Nog een laatste tip. Ook voor u is dit een tijd, waarin alles net even anders gaat dan u dacht. Iets wat je duizendmaal ongehinderd kon doen brengt nu het gevaar met zich betrappt te worden. Iets wat je vele malen deed zonder enig gevolg zou nu onverwachte gevolgen kunnen hebben.

Wanneer je in deze dagen rekening houdt met een normaal verloop van zaken kom je opeens voor problemen te staan. Denk hieraan. Neem voor alles wat u moet doen ruimschoots de tijd. Wanneer u bepaalde plannen hebt wil ik u bovendien raden goed na te denken over hetgeen u wilt gaan doen en vraag u af, hoe dit strookt met de nu reeds kenbare en bestaande tendenzen rond u.

Is de overeenkomst 80 ten 100, neem dan voor uzelf nog een extra zekerheidsmarge van ruim 20% in tijd of middelen. U zult zien dat u dan deze tijd veel gemakkelijker doorkomt en veel bereikt waar u anders juist op onvoorziene kleinigheden vast zoudt lopen.

Nog één raad: maak je niet al te druk. Dat doen anderen wel. Maar zorg er voor dat je nooit tekort schiet t.a.v. hetgeen je op je hebt genomen, t.a.v. hetgeen je wilt volvoeren of t.a.v. contacten die voor jou belangrijk zijn.

Dan zult u niet alleen ondanks alles een redelijk goede tijd kennen maar zal ook veel van hetgeen ik zegde - en u pessimistisch stemde - in het juiste licht komen te staan: een weg om verder te komen, niet alleen maar een geven van fouten en onheilsboodschappen zonder meer.

Goeden avond.

(licht bekort en geredigeerd.)

-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-

Goeden avond, vrienden.

Het tweede gedeelte is zoals altijd iets, waarbij wij aan de esoterie denken en proberen ook de andere kanten van het leven iets naar voren te halen.

In tijden als deze is het herfst. En de wind breekt loeiend bossen van het dode hout, fluistert dan weer in de stilte van de vorst van knoppen die gaan zwellen. Wanneer je luistert en ook ziet zal alles rond je je vertellen: een werkelijk sterven is er niet.

Dat is de werkelijkheid van het leven. Leven is geen proces dat slechts één keer zich afspeelt, maar een voortdurend zich herhalen van dezelfde mogelijkheden, toch altijd weer anders ervaren.

Wanneer je het bewustzijn van een mens zoudt kunnen be ijken door alle tijden heen zou het je doen denken aan de tronk van een boom: vol jaarringen die hun eigen verhaal vertellen van natte jaren, droge jaren, jaren vol hitte en jaren zonder zon. Met jaren dat het leven bijna niet te dragen was en jaren waarin alles vol weelde was en groeide, zo snel dat je het bijna niet kon volgen.

Elke ring is een leven. Elke ring is een nieuw seizoen. Ik weet het: reïncarnatie is bij de mensen niet erg populair. Zij houden niet van een terugkomen op aarde, want zij denken altijd aan alle ellende die zij hebben gehad. Het geluk zijn zij al lang vergeten tenzij het een reder kan vormen om zich over het heden te beklagen.

Voortdurend zijn mensen bezig met de zorgen voor morgen, zodat zij steeds weer te zwaar dragen aan zorgen die nooit werkelijkheid worden om zich dan al morrende neer te leggen bij de toch nog onbegrepen feiten.

Mensen zijn een klein beetje wezens die niet beseffen wat het is om te leven. Iets wat eigen is aan het menselijke bestaan: de mens leeft in een verpakking van regels, wetten en van waan en hij probeert zich te onttrekken aan een werkelijkheid die hij niet aanvaarden kan omdat hij dan zich zelf niet zien kan zoals hij graag zou zijn.

Hij probeert voortdurend in de wereld een echo te wekken van al wat hij niet werkelijk is. Hij probeert beelden te tekenen waarvan hij weet dat zij nooit waar worden en hij droomt dromen en weigert wakker te worden.

Wanneer je dan probeert in jezelf te zien vindt je toch vreemde dingen. Soms raken die geheel niet passen bij hetgeen je nu bent en de wereld waarin je leeft.

Een andere keer vindt je fragmenten van een weten waarvan je niet meer kunt nagaan hoe je die ooit hebt verkregen. Een andere keer zijn er opeens zekerheden in jezelf. Zaken die je niet kunt bewijzen. Een geloof. En ach, wat is een geloof anders dan een stil aanvaarden als zekerheid van het onbewezene en het vaak daardoor aan jezelf bewijzen dat het onbewezene waar is?

De mens gelooft en hij weet niet, waarom. Ook in deze dagen zij er nog mensen die naar de maan kijken en in zich roepen tot Isis of Ishtar. Ook in deze dagen zijn er nog mensen die, bewust of onbewust, hun eigen goden en godsbeelden omvormen tot iets wat al lang in de zee van de tijd verdronken zou moeten zijn.

Want in jezelf draag je het verleden mee. Je bent gevormd door vele levens. Je bent gegroeid door vele werelden en sferen heen en hebt je gevoed met zaken die je nu niet eens als redelijk bestaand zou kunnen aanvaarden.

Wanneer je dan tot jezelf zegt: dat ben ik, zo ben je bang dat je gek bent. Want weet u, wat de mens niet kan begrijpen is ofwel waanzin danwel een hogere openbaring.

Maak je er waanzin van, dan ontdoe je jezelf van zaken, die voor jou levensbelang hebben. Dan spreek je er misschien liever van als een hogere openbaring. Maar dan ontdoe je het weer van de binding met jezelf, je eigen wezen en je eigen noodzaken.

Wij zijn nu eenmaal eeuwige wezens, of wij nu willen of niet. En wanneer wij inkarneren hebben zij daarbij zelf waarschijnlijk ook wel een beetje de hand in het spel gehad. Maar wanneer wij kozen wordt ook dit wel degelijk mede bepaald door al wat wij geweest zijn en al wat wij beleefd hebben, nietwaar?

Dan zitten wij in een menselijke vorm, een vorm die ons soms wel, soms ook niet bevalt. Wij sputteren dan tegen een leven dat wij waarschijnlijk zelf mede veroorzaakt hebben, maar waarbij wij toch steeds weer proberen de schuld op anderen te schuiven. Want zo is het.

Dan weet je niet beter te doen dan op een gegeven ogenblik jezelf af te vragen: Wie en wat ben ik eigenlijk? En dat is dan wel verstandig. Want wanneer je niet weet, wat je zelf bent, hoe kun je dan zien, wat de wereld is?

Vergeet één ding niet: wanneer u de wereld ziet kijkt u met Uw ogen.

Wanneer u over de wereld denkt doet u dit met uw hersenen, met de beelden die daar bij u in zitten, vanuit de herinneringen die U hebt.

Alles wat u buiten u ziet wordt mede bepaald door hetgeen u zelf bent. Maar als je niet eens weet wat je zelf bent, hoe wil je dan weten wat er waar en werkelijk is in de wereld rond je?

O neen, het is niet zo gemakkelijk als je denkt. Want wanneer je met jezelf bezig bent zijn er altijd weer kanten die je opzij wilt schuiven. Zeg dan maar tot jezelf:

Ik ben gesmeed uit zilverwit en toch gesneden ook uit ebbenhout. Ik ben een beeld dat, aan zichzelf gebonden, steeds op zichzelf vertrouwt en toch in zich bevat de hoogste van de deugden, de laagste van de zonden.

Ik ben een kracht van licht, maar duister is daarmee verweven. Want hoe kan ik als licht bestaan wanneer ik niet in duister licht kan geven? Ik ben het goede en het kwade, ik ben de demon en de god. Ik ben de wijze en de zot, ik ben al wat ik erken met al zijn grenzen, al te saam.

En dit erkennende besef ik eerst dat wat ik ben, ja ken ik misschien mijn ware naam en ook de naam van dat wat rond mij voortbestaat en uit mijn wezen steeds weer af te lezen is: datgeen wat als ik mij er op verlaat, mij steeds mijzelve geeft.

Ik ben een kracht, een macht misschien. Maar een dan die zichzelf vergeten heeft en in een schijn van machteloosheid zichzelf niet beheerst. En daarom luidt de regel wel: kent toch jezelf eerst

Zo zijn de liedjes die ik zing. Het is uiteindelijk esoterisch en toch een stukje werkelijkheid. Want hoe kun je eeuwig zijn tenzij je weet wat het is om te zijn in tijd en weet hoe het eenzijn van de tijd door jaren toch wordt uitbeeld en hoe de werkelijkheid die één is in tegenstelling opgedeeld eerst kenbaar wordt?

En wordt hetgeen waaruit je dan bewust bestaat. Wie niet bewust zijn eigen wereld kent, bewust die wereld ondergaat en toch zichzelf kent die vindt geen beeld van werkelijkheid.

Ach, het is zo gemakkelijk om de mensen een waarheid te geven en een doel dat buiten hun bereik ligt om eeuwig na te streven. Maar wat je bent dat ben je toch? Ben je als man of vrouw geschapen? Dat is de zin van het bestaan op dit moment voor jou, geen wapen van de eeuwigheid om je te proeven en te testen.

Het is gewoon datgene wat uit het verleden opgeweld, voor jou het allerbeste is en zorgen kan dat je - wanneer je niet te zeer jezelf met waanbeelden bekoort - uiteindelijk tot het beste wordt, tot werkelijkheid behoort.

Hemel, ik zit te rijmen en te dichten, compleet in tussenrijmen soms. Laat ik het als je blijft laten want het klinkt vaak wat verwaten wanneer je alleen in rijm gaat praten.

O god, nu ben ik alweer bezig. Ik zou er haast verlegen van worden. Soms lijkt het wel een ziekte. Zo hebben wij allemaal onze kleine gewoonten. Dacht u, dat een gewoonte slecht was?

Een gewoonte is eerst slecht wanneer je niet erkent dat het een gewoonte is en daardoor ook probeert haar te behouden en niet te breken, wanneer dit soms noodzakelijk is.

Ach, wanneer je diep in jezelf kijkt zie je, dat het helemaal niet zo belangrijk is als de mensen je vaak vertellen. Of zij je nu zeggen dat het de hoogste deugd is of de diepste zondenval. Maar God, wie zijn zij dan? Wij zijn zij die zeggen wat voor mij de zondenval betekent?

.Dat kan toch niemand doen? Een ieder heeft zijn eigen God, een ieder heeft zijn eigen doel, een ieder kent zijn eigen licht, een ieder kent uiteindelijk zijn eigen leven.

.Indien je nu jezelf kent en beseft wat je bent kun je nadruk geven aan het leven, aan het zijn, zoals dit voor jou bestaat. En dat is het

belangrijke. Want wie als mens datgene ondergaat wat voortvloeit uit zijn Zijn, diep in hem verborgen zo het leeft, is niemand die het bewustzijn eindelijk de mogelijkheden geeft zichzelf te kennen en te zijn zelfs wanneer de tijd verbleekt en langer niet het tikken van de klok je van minuten spreekt.

Te breken met een gewoonte is zwaar.... Toch wil ik het proberen, want anders luistert u meer naar iets wat op een ritme lijkt en op een ingzang dan op de woorden.

Vrienden, esoterie is alles zo mooi. Je kunt alles zo onmetelijk verzoeken. Maar wanneer je bij de troon van de Schepper zelf bent aangeland en je weet niet wat er in de schepping leeft, hoe kun je dan die schepper beseffend in de ogen zien?

DAT KUN JE DANTOCH NIET? Het gaat er niet om dat je alles achterlaat, maar dat je alles wat werkelijk belangrijk is in jezelf verzamelt zodat je steeds meer wordt.

Met een mens is het heel vaak zo: het doet mij denken aan een viool. U denkt nu misschien dat ik het over een enkel geslacht heb, maar daarop doel ik niet.

Een mens is eigenlijk een emotionele klankkast. Er zit een aantal snaren op. Snaren van rede, van intuïtie, van gevoel, van het onderbewuste en het bovenbewuste en wat u maar meer wilt.

Wanneer die snaren nu onderling juist zijn afgestemd kun je er fantastische zaken op spelen. Dan klinkt de mens zo goed, zo sonoor als een amati gespeeld door een meesterhand.

Maar wanneer je die dingen niet weet af te stemmen, wat krijg je dan? Dan is het niet alleen maar een verstemde g.snaar en een dodendans. Neen. Dan wordt het werkelijk wel een cacafonie van innerlijke verdeeldheid waardoor je uiterlijk geen betekenis hebt en zelf maar een onvoldoende besef hebt van je doel.

Je moet gewoon proberen de dingen die er in je bestaan ten aanzien van elkaar juist te spannen en te regelen. Wanneer je alleen verstand hebt en geen klank vindt uit gevoel ben je gewoon een dissonant.

Maar als je alleen gevoel hebt en geen rede? Wat ben je dan? Zeer waarschijnlijk een kijfbek zonder einde.

Je moet het alles te samen weten te zien, alle dingen in ons wezen moeten samenklinken, moeten een eenheid worden. De mensen zullen nu denken: Ja, en dan ga ik dood en de viool is weg.

Mogelijk waar. Maar de melodie is opgeschreven en daargaat het om. Er zijn zovele komponisten die, God weet hoe lang, al dood zijn. Soms vindt een mens nog een vergeten stukje van een manuscript, mogelijk een enkel partij, uitgeschreven door zo iemand. Dan wordt de melodie toch weer herboren.

Altijd weer. 10.000 kunstenaars spelen misschien nu weer iets wat Mozart eens gespeeld heeft in Zijn jonge jaren. Bij een ieder zal het een tikje anders klinken. Maar ergens blijft de opbouw behouden. Je kunt het niet geheel veranderen. Zelfs wanneer het in discostijl wordt gespeeld blijft het toch nog Mozart.

Zo gaat het met ons: wat wij in ons leven eigenlijk waarlijk en harmonisch tot stand brengen blijft een deel van de eeuwigheid en van ons wezen. En waar het ooit ook gespeeld, herhaald zal worden, het zal tot ons weerkeren omdat het een deel is van ons bestaan.

Dan kun je vervlochten zijn met de wereld en alles, wat daarop bestaat. Dan moet je niet denken "ik ben een hoge geest en daarom zal er iets gebeuren."

Tryuwens, wat dat betreft hebben de katholieken een reuze leuk denkbeeld. Zij redeneren: Sint Jozef was ook de vader van Jezus, maar hij was een timmerman en nu hij gepensioneerd is blijft hij nog steeds

timmerman en daarom de juiste patroon van allen die dit vak beoefenen. Ook al doelt men dan hier op een patroon die niet uitbetaalt behalve in genade.

Zelfs wanneer u dit dwaas vindt raad ik u toch: pas dit denkbeeld eens op uwzelve toe. Dat wat je bent, dat wat je waarmaakt bouw je keer na keer verder op. Alles wat daarin met jou verbonden is in de gehele kosmos blijft weerklinken in je wezen, of je nu in de hoogste sfeer vertoeft of tijdelijk aan een doorgang door het diepste duister bezig bent.

Het blijft met je spreken, je blijft verbonden met de wereld. Je bent niet los van het leven. Datgene wat je in dat leven en aan dat leven gegeven hebt keert altijd weer tot je terug. waar het ook moge bestaan, waar ook die harmonie begint.

Vele mensen mompelen nu: maar er zijn toch dingen, die mag je gewoon niet doen. Wat mij herinnert aan een soms kaal bemutste, soms zwaar bemijterde figuur die de mensen precies komt vertellen wat zij wel en niet mogen doen, vooral wanneer zij na een scheiding hertrouwen. Volgens hem mag je dan alles niet doen wat je zoudt willen doen en wat voor jou tenminste mede de reden voor een huwelijk vormt.

Stel je nu eens het volgende voor: hoe kan een vreemde man, een vreemde kracht, een oud boek, mij zeggen wat ik werkelijk ben en zoek in het leven? Wie heeft mijn zijn en leven neergeschreven tenzij het is degenen waaruit ik eerst geboren?

Ik ben de kracht die uit de kracht gekomen is. Ik ben het leven dat in zichzelf het leven schrijft en door het zijn van wat het is, in een ontwikkeling blijft bestaan en zoeken naar een werkelijkheid die nooit in boeken neergeschreven werd nog ooit door mens werd geopenbaard. Moch van kanselen verkondigd.

Soms is de mens, die volgens mensen zondigt degenen die toch tot hoogste krachten op kan gaan terwijl wie deugdzaam heet en heilig wordt genoemd omdat men steeds vergeet dat hij zichzelf niet was, aan zich ten onder is gegaan.

Wie kent de werkelijkheid. Wanneer ik niet mijzelve ken, wie zal mij zeggen wie ik ben wanneer ik niet besef wat in mij is en leeft? Wie geeft mij deel van eeuwigheid wanneer niet in mijzelf de tijdhaar samenvatting wordt en als een punt, een beeld geschreven heeft?

Ik weet het wel, het is vaak moeilijk, heel moeilijk om je zelfs maar voor te stellen dat elke mens een eigen lot heeft. Misschien is het niet zo moeilijk je voor te stellen dat elke mens een eigen god heeft. Want god is ondanks alles iets onwerkelijks. U weet het wel: God is de onbekende naam, dat wat ik steeds aanbidt, waarop mij ook steeds beroep, waarvan ik de genade snoep om zo steeds, met mijzelf begaan, ondanks mijn zonden opte gaan in het allerhoogste licht.

Maar is die God misschien het lot, dat in mijzelve ligt? Er is wel een god of iets wat je zo noemen kunt natuurlijk. Maar wat er in jou bestaat is jouw deel van de werkelijkheid. Of je dit nu god noemt of anders, het is datgene wat je voortdrijft, wat je dwingt om jezelf te zijn en verder te gaan.

Waarom moet je dan luisteren naar anderen? Eerst jezelf zijn en dan pas, wanneer je jezelf kent, de wereld benadert in een zoeken naar al wat harmonisch is. Dan ervaar je die god pas werkelijk, wordt hij in jou een onbegrensde melodie.

Ik ken mijzelf en spreek het juiste woord. En zie, uit mij zwel een akkoord dat tot de verste sterren dringt en tot de hoogste sferen zingt en in mijzelve herontstaat tot het ik de waarheid ondergaat.

U ziet het: gewoontes zijn moeilijk te breken, maar soms zijn zij ook wel eens gemakkelijk. Want hoe kun je een emotie uitdrukken, alleen in de nuchterheid van formules en redelijke woorden?

Ergens moet je ziel meezingen wil een woord de juiste betekenis krijgen. Misschien zingt mijn ziel nog niet genoeg, maar ik zou zo graag ergens, ergens een harmonie vinden, ook met U.

Ook met al dat andere wat nu nog op aarde bestaat. Ook al weet ik dat dan de uitslag ADO - Feijenoord soms even belangrijk is als een nieuwe ster die men ontdekt heeft of een nova die in een vlam haar kinderen vreet.

Want het is datgene wat voor mij telt, wat voor mij bestaat. En an blijkt opeens, dat nieuwe sterren of een nova aan de hemel voor de een even belangrijk kunnen zijn als voor de ander een kind dat onverwacht een broekje vuil maakt en misschien vaders witte overhemd meteen van een nieuwe kleur voorziet.

U weet het wel, u kent het wel: het kind beheerst zich niet, laat uit zichzelf gaan en vader in zijn witte hemd blijft plots beteuterd staan.

Ook die dingen tellen. Het zoeken naar de innerlijke werkelijkheid, het zoeken naar de esoterie, het zoeken naar de eeuwigheid, mijn lieve mensen. Wat kan dat anders zijn dan eenvoudig zoeken naar de dingen die er voor jou zijn, voor jou betekenis hebben?

Jij bent het centrum van de kosmos voor jezelf en op een andere manier kun je die kosmos niet zien. Je kunt niet buiten je ik treden, want jijzelf bent de waarnemer. De waarnemer is voor zich altijd het middelpunt van het waargenomene.

Aanvaardt dit dan. Besef dat het aanzien van alles, tot God toe, voor u berust op hetgeen u ziet, weet, denkt. Weet, wat u bent. Hoe heet het ook weer? O "ken uzelve"

"Ken uzelve", zo vaak als kreet geslaakt door iemand die zichzelf vermaakt door anderen kennis bij te brengen en offers te doen plengen waardoor diens eigen ik niet meer tot zich ontwaakt maar wel de keten wordt geslaakt met al het andere, zodat men gebonden is aan het gemis van een verband en plotseling ziet wat exploiteert als zuivere vriendenhand.

Mijn hemel, nu ben ik al sociaal bewogen ook. Ik ga weer goed de richting van de wereld uit.

Vrienden, het is geen spotten wat ik doe. Ik zing werkelijk mijn lied van de werkelijkheid op mijn manier. Ik zing een lied van onmetelijke kracht. Maar dan wel de kracht zoals ik die beleef. Ik kan mijn lied niet anders zingen.

Ik spreek een waarheid. Het is een waarheid die voor mij bestaat en voor u, die anders bent of anders denkt misschien iets anders zou kunnen zijn.

Ik beroep mij niet op uw verstand. Want als uw verstand mij aanvaardt zal uw gevoel mij misschien nog verwerpen. Ik vraag, ik zoek naar die kleine echo in uw wezen, dat kleine weerkaatsingkje, die kleine harmonie waardoor wij iets delen in een werkelijkheid, die wij mogelijk geen van beiden nog beseffen.

Voor mij is esoterie niet alleen het vinden van een innerlijke werkelijkheid. Het is het langzaam vinden van steeds meer banden en harmonien tot wij eindelijk, vanuit onszelf, de kracht die wij zijn weerkaatst kunnen zien in al het andere.

Omdat wij alleen zo meer en meer in staat zullen zijn de echo van het andere in onszelf als werkelijkheid te ervaren. En veel meer behoef ik feitelijk niet te zeggen naar ik meen.

Ik vondt het wel genoeg en heb volgens mijn maatstaven al een heel goede les gegeven. Maar ja, de leraar sprak "ik gaf een goede les", de leerling zei "wat een geklets, geef mij liever maar een zes."

Zo gaat het je altijd weer in het leven. Maar voor mij betekent dit, dat ik aan het einde ben gekomen van mijn betoog. Er blijft nog slechts een ding over en dat is, zoals u bekend, het improviseren.

Nu ben ik nogal ritmisch bezig geweest dus wanneer u een afwijkende vorm refereert moogt u dit nu zeggen. En daarnaast natuurlijk graag een paar onderwerpen.

Bloesem. Geloof, Afscheid. Eenwording.

O ja, heel goed. Want:

Wanneer in het geloof de eenwording in mij ontstaat
en bloesemend het ik de waarheid ondergaat
zal ik u zingen van al wat werkelijk is en rond mij nog bestaat
als eengeworden met het al
ik slechts beseffen zal
al nog als deel van wat ik ben?

Waar ik mijzelve nog erken als tegenstelling tot het zijn
daar is nog altijd strijd, nog pijn
daar is de duisternis
daar is mij het bestaan geheel gebonden
aan de waarden die ik zelf moet ondergaan.

Maar ben ik van die waan bevrijd
en leef ik in de ware kracht
ontwikkelt zich de band met al
als grootse bloesempracht
die even in de schoonheid zelfs
mijn eigen ik verslaat, dat
zwijgend stil, verrukt,
niet weten haast

dat ondergaat wat het ook is.
Maar dan worden de vruchten rijp.

Het ik wordt weergevonden

en overal vindt ik rond mij
een kracht die tot mij spreekt,,
de gronden van mijn eigen zijn
betoond in wat bestaat
tot ik als één met al

in al ben opgegaan en zo zichzelf niet ondergaat
maar slechts het al

waarin het is een deel van wat bestaat.

Geef mij dan maar het vuur dat laaiend in mij brandt

de hunkering die mij verteert naar het verre vaderland
waarin de eenheid al en al in eenheid slechts bestaat.

Laat mij dar zoeken naar dat zijn waarin het ik het ik verlaat
om een met al te zijn.

Soms voor een ogenblik, voel ik mijn ik met al verbonden

en voor ik zelfs maar begrepen heb wat is geschiedt ben ik reeds weer
alleen met ik verbonden.

Da lijkt mij de herinnering een vuur dat mij verteert

omdat mijn hele zijn die eenheid slechts begeert

en toch: in mij erkent het ik de mogelijkheid om op te gaan en ziet

debloeserbijid breekt voor mijn wezen aan,

ontplooiën mij in licht van zijn en bloeiend in een vreemde pracht.

ervaar ik zelfs nog mijzelve zijnd, wat mij heeft voortgebracht.

Zo kun je het ook zeggen. Ten slotte: mens wees jezelf en ken jezelf
maar besef ook dat wat je bent ongetelde malen weerkaatst wordt in de
wereld die je ziet voelt, die voor je bestaat. Put zekerheid uit de
echo die steeds weer kenbaar is, omdat eeuwigheid de zin is van het
bestaan en ik zijn slechts de waan van hen, die nog niet bewust tot deel
geworden zijn van het geheel. Goeden avond. (verbatim)